

De Kerk laat de slachtoffers niet in de kou

“De Kerk moet eindelijk de slachtoffers volledige erkenning geven en alle praktiserende daders oproepen mee te werken te werken aan het gerecht”, schrijft Ignaas Devisch in zijn opinie (DS donderdag 7 april). Dat de katholieke Kerk de laatste jaren ter zake wel degelijk heel wat initiatieven heeft genomen, is hem blijkbaar ontgaan. Voor een beperkt overzicht daarvan put ik uit het rapport over de werking van opvangpunten voor slachtoffers van seksueel misbruik in de Kerk tussen 2012 en 2015, dat op 22 februari 2016 onder ruime persbelangstelling werd voorgesteld. Het rapport zelf geeft een overzicht van alle gemelde situaties van grensoverschrijdend gedrag in de afgelopen 4 jaar.

Opvangpunten

Slachtoffers van niet-verjaarde feiten worden geholpen om klacht in te dienen bij de gerechtelijke instanties. Zij worden, op hun verzoek, opgevangen en ondersteund door een van de 10 opvangpunten, een in elk bisdom en twee voor de religieuze congregaties. Slachtoffers van verjaarde feiten, die niet meer terecht kunnen bij een rechtbank, worden aangemoedigd zich bij een van de opvangpunten te melden. In samenspraak met hen wordt gezorgd voor gepaste herstelmaatregelen, die het hen aangedane leed enigszins kunnen lenigen. Juridische verjaring betekent immers niet dat het leed voor de slachtoffers verleden tijd is. In die vier jaren hebben zich 418 slachtoffers bij de opvangpunten gemeld.

Centrum voor Arbitrage

Op vraag van de Parlementaire Commissie is, met volwaardige medewerking van de Kerk, het Centrum voor Arbitrage opgericht. Het was bedoeld als alternatieve mogelijkheid waar slachtoffers die geen vertrouwen hadden in de structuren binnen de Kerk terecht konden voor verjaarde feiten. In het totaal hebben 628 mensen een dossier ingediend bij het Centrum voor Arbitrage. Meer dan 600 daarvan zijn intussen behandeld. Van de 418 slachtoffers die zich bij een van de opvangpunten hebben gemeld, hebben een groot aantal een financiële vergoeding ontvangen. Daarnaast zijn er de financiële vergoedingen die door het Centrum voor Arbitrage zijn toegekend en door tussenkomst van de Kerk aan de slachtoffers zijn uitbetaald. In het totaal werd op vraag van de opvangpunten 1.218.201 euro aan de slachtoffers overgemaakt. Dat is niet het totale bedrag, want soms werd de vergoeding rechtstreeks betaald, zonder tussenkomst van Dignity, de door de bisschoppen en hogere oversten daarvoor opgerichte stichting. Daarnaast werd ook nog 2.693.751 euro uitbetaald op vraag van het Centrum voor Arbitrage. Dat betekent dat Dignity 3.911.952 euro heeft overgemaakt aan de slachtoffers. Het ging daarbij telkens om verjaarde feiten, die niet meer voor een rechtbank konden worden beslecht.

Beleidsbrochures

Er zijn twee beleidsbrochures uitgegeven: ‘Verborgen verdriet. Naar een globale aanpak van seksueel misbruik in de Kerk’ en ‘Van taboe naar preventie - Beleidslijnen ter preventie van seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag in pastorale relaties met kinderen en jongeren.’ De tweede brochure bevat een bijlage die ouders informeert over hoe ze de eerste tekenen van grensoverschrijdend gedrag bij hun kinderen kunnen herkennen en hoe ze daarop gepast kunnen reageren. In beide publicaties gaat het zowel over opvang van slachtoffers als over het beleid ten aanzien van daders. Dit beleid wordt door alle bisschoppen en alle hogere oversten van kloosterorden en religieuze congregaties

onderschreven. Zij rapporteren aan de Interdiocesane Commissie voor de Bescherming van Kinderen en Jongeren over de manier waarop ze het voorgestelde beleid vormgeven.

Vormingsdagen

Er werden en worden vormingsdagen georganiseerd voor pastoraal verantwoordelijken om hen te sensibiliseren voor de problematiek en op deze manier misbruik te voorkomen en eerste signalen te detecteren.

Tot zover een greep uit de vele initiatieven. Ik ben mij voldoende ervan bewust dat daarmee het verleden niet ongedaan kan worden gemaakt. We kunnen slechts in de mate van het mogelijke proberen datgene aan te bieden wat in het verleden het meest ontbrak: menselijkheid en solidariteit. Het is een oprechte poging om onrecht uit het verleden om te zetten in recht voor de toekomst.

Manu Keirse, voorzitter van de Interdiocesane Commissie voor de Bescherming van Kinderen en Jongeren